

iz naših knjižnica

Uređuje: Danko Škare

Opskrbljivači informacijama iz područja STM-a (Science, Technics, Medicine)

Jasna Dravec Braun

Središnja matematička knjižnica
jdravec@math.hr

U posljednjih pet, šest godina na području izdavaštva općenito, a posebno u znanosti promjene su nastale kako na području tehnologije koja se primjenjuje za izradu produkata, posebno digitalnih i njihovoj dostupnosti, tako i u organizacijskom pogledu stvaranjem velikih korporacija. Tendencija okrupnjavanja kapitala zahvatila je i ovaj sektor gospodarstva u svijetu zajedno s nastojanjima za osvajanjem boljih pozicija na postojećem tržištu i novih tržišta u Aziji. Istodobno kao uzrok tome i kao napredak u tehnologiji, povećanje zastupljenosti *on-line* pristupa informacijama od 32 % 2001. godine do 50 % 2003. godine povećalo je njihovu vrijednost i kroz povećan broj korisnika. Može se pretpostaviti da se udjel upotrebe *on-line* formata do danas znatno pomakao prema 100 %, o čemu svjedoče različite vrste produkata kao što su baze podataka, repozitoriji i arhivi. Serijom kupovina poznatih izdavačkih tvrtki stvorene su nove grupe izdavača koje djeluju pod zajedničkim imenom kompanija kupaca, a djelomično se zadržavaju i nazivi pridruženih tvrtki.

Godine 1999. Bertelsmann je kupio B. G. Teubner, nešto kasnije Gabler te Heinrich Vogel što je rezultiralo tvrtkom Bertelsmann-Springer. Sredinom 2003. Candover Partners Ltd i Cinven Ltd kupuju ovu tvrtku i 2004. Kluwer Academic Press, a nova izdavačka kuća posluje pod imenom SpringerScience + BusinessMedia. Godine 2006. Springer je kupio Current Medicine Group, što je ojačalo njihovu poziciju sponzoriranog izdavaštva na području SAD-a i Velike Britanije.

Prije nekoliko godina vodeći izdavač u ovom sektoru Elsevier preuzeo je Academic Press, prije toga Exerpta Medicu, Pergamon, Mosby, W. B. Saunders, Churchill Livingstone, Hanley & Belfus, Inc. te 2005. Molecular Designs Limited, i znatno proširio asortiman proizvoda (npr. ScienceDirect, SCOPUS, SCIRUS i dr.). Tako se formirala grupa izdavača "obitelji Elsevier" kao vodeća iz područja STM-izdavaštva. Prije četrnaest godina Elsevier NV integrirao se s tvrtkom Reed International PLC, koje od 2002. godine nastupaju pod zajedničkim imenom Reed-Elsevier plc. Ova tvrtka 2001. preuzima Harcourt General, 2002. LexisNexis, STM business of Holtzbrinck, 2003. CIMA Publishing, Swets Test International, 2004. Saxson Publishers, Inc. i još nekoliko tvrtki različitih djelatnosti, 2005. MediMediaMAP i dr.

Današnja tvrtka Taylor&Francis Group (<http://www.taylorandfrancisgroup.com/members.asp>) nastala je kupovinom CRCPress-a, Frank Cassa, Marcel Dekkera, Swets&Zeitlinger Publishing, Routledge group (Routledge, Spon Press i Carfax), Psychology Pressa, Gordon&Breacha, GarlandSciencea, Cavendish Publishinga, Martin Dunitza, Europa Publicationsa, Curzon Pressa i Fitzroy Dearbona, te Bios Scientifica Publishinga. Time se u odnosu na 1998. udvostručila. Također se 2004. godine udružila s Informom, koja se prethodno povećala kupovinom PJB Publicationa, u Taylor&Francis Informa.

Tvrtka ThomsonScientific 2000. preuzela je DIALOG, vodeći servis *on-line* informacija, zatim Current Drugs za područje far-

maceutske i biotehnološke industrije, Gardiner-Caldwell s područja globalne medicinske edukacije i komunikacije, te početkom 2004. BIOSIS.

Wiley također 1999. jača svoje pozicije tako što kupuje Pearson Education, San Francisco-based Jossey-Bass, a 2001. Hungry Minds, Inc., pokrivši široko područje znanosti i edukacije. Širi se i na azijsko tržište, a početkom 2006. dio se integrira se s Indian operations u tvrtku Wiley India Private Ltd. Wiley 1997. pokreće međunarodni informacijski servis Wiley Interscience, kao podružnu tvrtku, a danas se koristi u 87 zemalja.

Tvrtka Blackwell Publishers u devedesetim godinama prošlog stoljeća postala je transatlantska tvrtka sa sjedištima u Velikoj Britaniji, Australiji, Kini, Danskoj, Njemačkoj, Singapuru i Japanu. Godine 2001. spojila se sa sestrinskom tvrtkom Blackwell Science u Blackwell Publishing Ltd. U Bostonu posluje pod imenom Blackwell Publishing Incorporated, u Australiji i Japanu kao Blackwell Publishing Asia. Podružnica Blackwell Sciencea Blackwell Healthcare communication Ltd 1999. spojila se s Bulletom. Blackwell Publishing pokreće također međunarodni informacijski servis Blackwell-Sinergy.

Nature Publishing Group osnovan je 1999. kao podružnica Macmillana no iste godine Verlagsgruppe Georg von Holtzbrinck Gbmh otkupljuje preostali dio vlasništva od Macmillana i postaje vlasnikom NPG-a.

Tvrtka Swets tokom devedesetih godina prošlog stoljeća imala je više akvizicija manjih pretplatničkih tvrtki u Europi i Južnoj Africi, a na kraju dekade došlo je do historijskog spajanja s Blackwellom. Spojili su se Swets Subscription Service odio Royal Swets&Zeitlinger Ltd-a i Blackwell's Information Services u Swets Blackwell. Godine 2003. Swets je otkupio preostali dio ove Blackwellove podružnice te se naslov Blackwell gubi iz naslova tvrtke, koja postaje Swets Information Sewrvice.

To su primjeri dinamične konsolidacije samo nekih od izdavača u industriji informacija. Promjene su brojne, u vrsti djelatnosti, imenima i tehnologiji proizvodnje.

Izvori:

- Mort, D.: STM information market still look healthy. Research information, Special 2004, pp. 6-10
- <http://blackwellpublishing.com/press/history.asp> (13.02.2007)
- <http://www.springer-sbm.com/index.php?id=165> (12.02.2007)
- <http://www.thomson.com/about/history> (12.02.2007)
- <http://www.taylorandfrancisgroup.com/about/history.asp> (12.02.2007)
- http://www.elsevier.com/wps/find/intro.cws_home/heritage (12.02.2007)
- <http://eu.wiley.com/WileyCDA/Section/id-301697.html> (15.02.2007)
- <http://nature.com/ngp/servlet> (21.02.2007)
- <http://www3.interscience.wiley.com/aboutus> (22.02.2007)
- <http://www.swets.com/web/show> (22.02.2007)